

Београд, новембар 2021. године

**Оквир за откуп
земљишта и
расељавање за РЦУО
Бањица, Нова Варош**

Клијент: ЕБРД и АФД

Припремио: ENVICO d.o.o. Београд, Србија

Наслов: **Оквир за откуп земљишта и расељавање за РЦУО
Бањица, Нова Варош**

Клијент: ЕБРД и АФД

Израдили: др Слободан Цвејић, Оливера Вуковић, Тијана Вељковић

**Осигурање и
контрола
квалитета
(QA/QC):** Душан Недељковић

Верзија: 2.0

Статус: Коначан

Датум: 8. новембар 2021.

Садржај

Списак слика	iv
Списак табела	v
Скраћенице и акроними.....	vi
1 УВОД	7
1.1 Основне информације о пројекту.....	7
1.2 Контекст коришћења земљишта	8
1.3 Утицаји Пројекта	11
1.4 Принципи и циљеви	12
1.5 Водећи принципи ООЗР.....	12
2 НАЦИОНАЛНИ ПРАВНИ ОКВИР И ЗАХТЕВИ ЕБРД-а.....	15
2.1 Национални правни оквир	15
2.2 Главне заинтересоване стране у Процесу откупа земљишта и расељавања ...	16
2.3 Захтеви ЕБРД-а	18
2.4 Кључне разлике између локалног законодавства и УР5	18
3 ПОДОБНОСТ, ПРОЦЕНА И ПРАВО	19
3.1 Правна и физичка лица која испуњавају услове за накнаду и помоћ.....	19
3.2 Временски рок.....	19
3.3 Матрица полагања права	19
4 МЕХАНИЗАМ ЗА РЕШАВАЊЕ ПРИТУЖБИ	28
5 КОНСУЛТАЦИЈЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ	28
5.1 Објављивање докумената.....	28
5.2 Јавне консултације.....	28
6 ПРАЋЕЊЕ И ПРОЦЕНА.....	29
7 ДОДАТАК – АНАЛИЗА НЕУСАГЛАШЕНОСТИ.....	30

Списак слика

Слика 1 Позиција Златиборског округа и 4 општине у Републици Србији	8
Слика 2 Преглед локација РЦОУ Бањица	10
Слика 3 Локација РЦОУ Бањица (посета локације јула 2021. године).....	11

Списак табела

Табела 1 Потенцијални утицаји у фазама пре и током изградње.....	11
Табела 2 Заинтересоване стране у процесу откупа земљишта и расељавања.....	16
Табела 3 Матрица остваривања права.....	20
Табела 4 Анализа неусаглашености између решења за расељавања предвиђених националним законодавством и политикама УР5 ЕБРД.....	30

Скраћенице и акроними

С&А	Опис
АФД	Француска агенција за развој
ЕБРД	Европска банка за обнову и развој
ВРС	Влада Републике Србије
ЕУ	Европска унија
ЈИП	Јединица за имплементацију пројекта
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
МБТ	Механичко биолошки третман
МЗЖС	Министарство заштите животне средине
МРФ	Постројење за сепарацију отпада / раздвајање и припрема за даљу обраду
МФ	Министарство финансија
МФИ	Међународне финансијске институције
ООЗР	Оквир за откуп земљишта и расељавање
ОПП	Особе погођене пројектом
ПОЗР	План за откуп земљишта и расељавање
РС	Република Србија
РЦУО	Регионални центар за управљање отпадом
УР5	Услов за реализацију бр. 5 ЕБРД-а – Откуп земљишта, принудно расељавање и измештање пословних активности

1 УВОД

1.1 Основне информације о пројекту

Европска банка за обнову и развој („ЕБРД“) и Француска развојна агенција (АФД) („Банке“) разматрају давање сувереног зајма до 100 милиона евра („Зајам“ или „Зајам ЕБРД“) Републици Србији („Зајмопримац“) за финансирање побољшања критичних система управљања комуналним чврстим отпадом у неколико градова у земљи („Програм“).

Зајмопримац компоненти инвестиционог процеса биће Република Србија (РС), коју заступа њено Министарство финансија (МФ) као потписница уговора о зајму АФД и ЕБРД. МФ ће, затим, доделити средства Министарству заштите животне средине (МЗЖС), министарству надлежном за изградњу система за сакупљање и третман отпада. Као такво, **МЗЖС ће бити носилац пројекта** преко јединице за имплементацију пројекта (ЈИП) у оквиру МЗЖС. ЕБРД/АФД ће обезбедити зајам за подршку инвестицијама у неколико региона и поделиће га на следећи начин: 50 милиона евра ЕБРД/50 милиона евра АФД.

Како би подржала процену Програма, АФД је доделила бесповратна средства од 500.000 евра (оквирни уговор са SEURECA/ENVICO) за спровођење детаљне процене неколико под-пројеката у оквиру Програма са приступом који обухвата све компоненте интегрисаног система управљања отпадом.

Након састанака и дискусија са заинтересованим странама у Србији одржаних у јулу 2021. године, зајам од 100 милиона, првобитно планиран за 8 под-пројеката, сада је планиран да буде у потпуности искоришћен за 4 под-пројекта (укупни процењени трошкови 95 милиона евра + 5 милиона за непредвиђене случајеве):

- РЦУО Колубара („Каленић“, 11 општина плус 4 општине, процењена цена 36 милиона евра): изградња регионалног центра за управљање отпадом укључујући механичко биолошки третман санитарне депоније (МБТ) и постројење за компостирање, трансфер станице и камионе за транспорт отпада између трансфер станица и регионалног центра за управљање отпадом.
- РЦУО Сомбор (5 општина а можда и више у будућности, процењена цена 34 милиона евра): изградња регионалног центра за управљање отпадом укључујући санитарну депонију, МРФ; и затварање и санација постојеће депоније у Сомбору (која је приоритетна депонија за затварање – према расположивости буџета – због близине будуће нове регионалне санитарне депоније).
- РЦУО Дубоко (9 општина + привремени пријем отпада из 4 општине региона „Бањица“ Нова Варош, процењени трошкови 17 милиона евра): стабилизација и проширење постојеће депоније; изградња платформе за компостирање, постројења за сакупљање и искоришћење депонијског гаса, модернизација постојећег МРФ, изградња рециклажних дворишта за рециклажу кућног отпада и изградња трансфер станице у Пожеги.
- РЦУО Нова Варош („Бањица“, 4 општине, процењени трошкови 8 милиона евра): изградња регионалног центра за третман отпада укључујући санитарну депонију, МБТ и постројење за компостирање.

Развој примарне сепарације отпада на месту настанка у домаћинствима у свим општинама биће разматран као део програмских инвестиција за све локације: опрема за примарну селекцију, сакупљање, контејнери, камиони, платформе, итд.

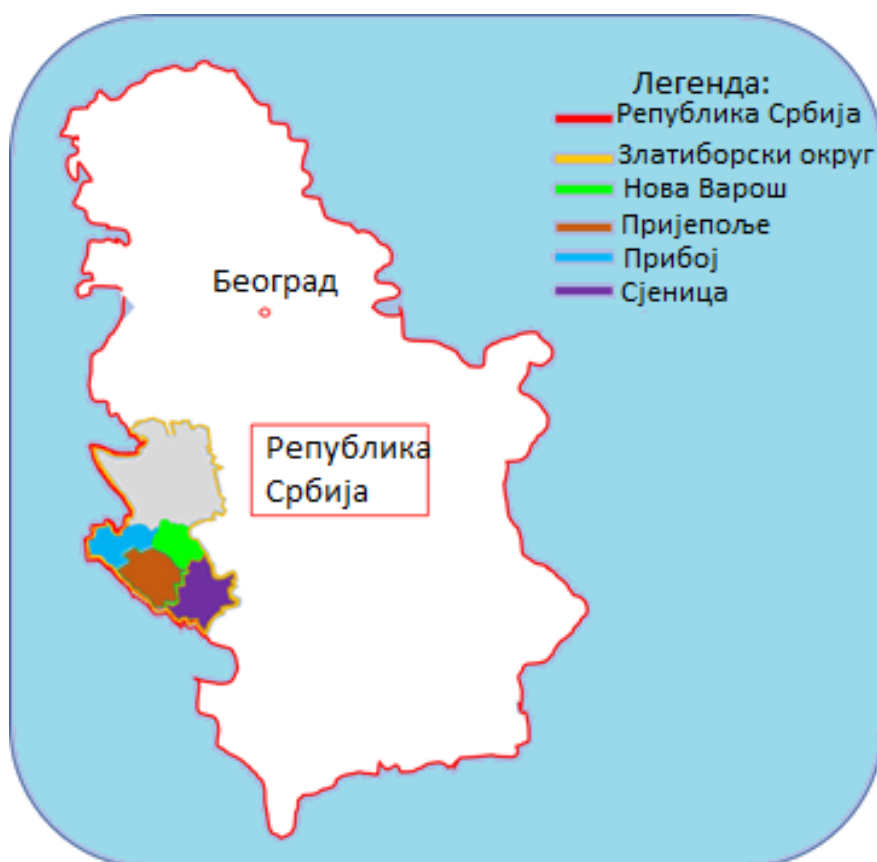
Затварање и санација постојећих несанитарних депонија (сметлишта) у свим општинама обухваћеним програмом ће се сматрати „придруженом инфраструктуром“ (неће се финансирати из кредита у случају буџетских ограничења, већ је део студије изводљивости). Ово се односи на све локалне несанитарне депоније осим Сомбора, где се регионална санитарна депонија гради на месту постојеће несанитарне депоније Ранчево.

РЦУО „Бањица“ Нова Варош се састоји од 4 општине. Ово регионално подручје управљања отпадом планира изградњу РЦУО која ће се састојати од санитарне депоније, линије за секундарне сепарацију отпада и постројења за компостирање.

1.2 Контекст коришћења земљишта

Регионална санитарна депонија „Бањица“ д.о.о. ће опслуживати четири јединице локалне самоуправе (ЈЛС) у Златиборском округу. Пројектно подручје обухвата: Нову Варош, Пријеполје, Прибој и Сјеницу, једном од осам управних округа Шумадије и Западне Србије (Слика 1).

Слика 1 Позиција Златиборског округа и 4 општине у Републици Србији

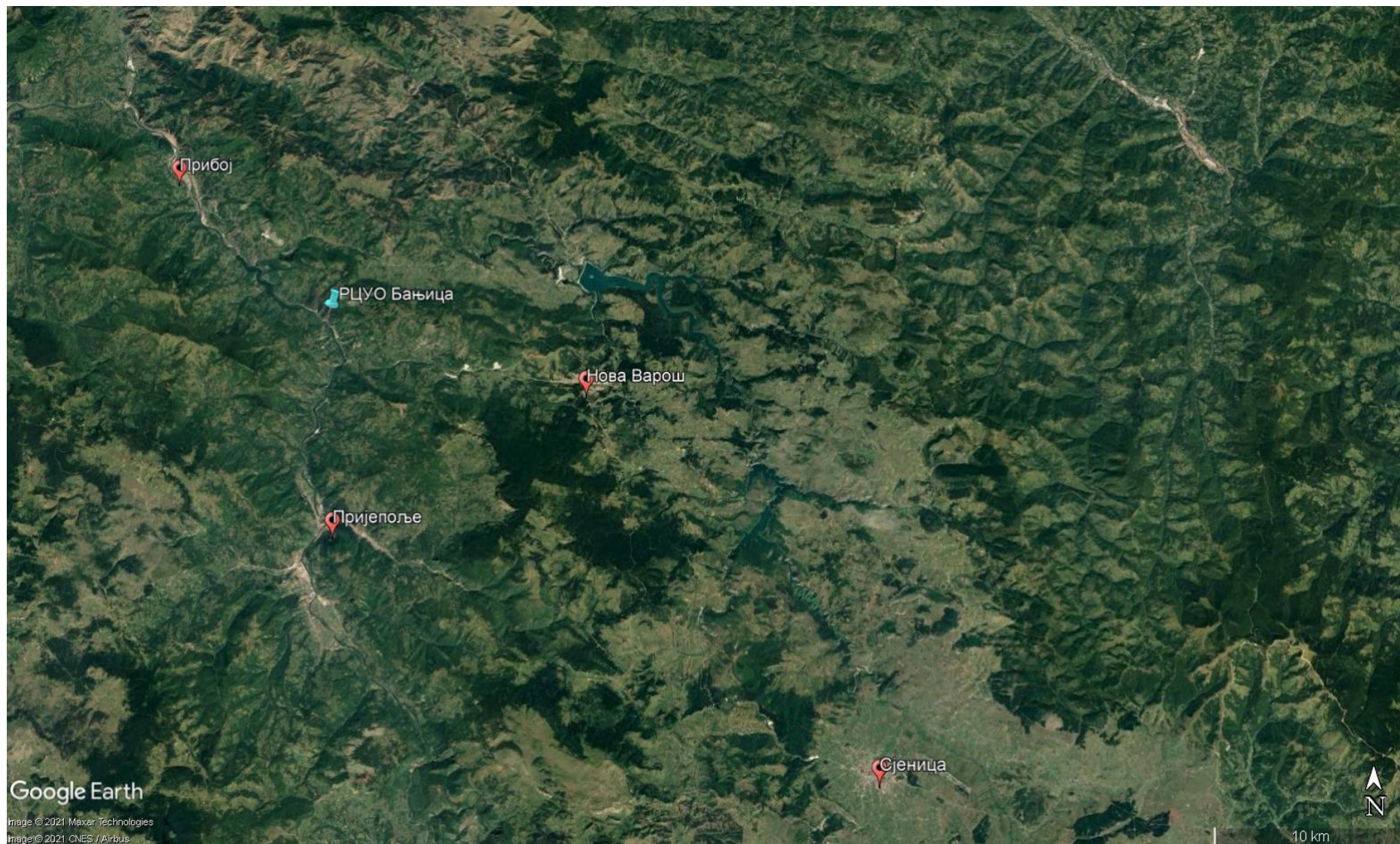
У оквиру сваке ЈЛС, прикупљање и одлагање отпада је у надлежности јавног комуналног предузећа (ЈКП). Наиме, отпад из општина Нова Варош и Прибој одлаже се на депонију на орографски десној обали Потпећког језера које је настало преграђивањем реке Лим, а отпад из Пријепоља и Сјенице одлаже се на сопствене несанитарне депоније. Током посете Консултанта на несанитарној депонији Прибој/Нова Варош примећени су неформални сакупљачи отпада, иако је представник депоније Нова Варош одговорио да на лицу места нису идентификовани неформални сакупљачи отпада. Исти одговор добијен је и од представника ЈКП „Лим“ Пријепоље.

Локација за регионалну санитарну депонију Бањица налази се у близини Потпећког језера око 750 m југоисточно од депоније која је у функцији и ради за општине Нова Варош и Прибој. Регионална санитарна депонија Бањица налази се у општини Нова Варош, а несанитарна депонија која је тренутно у функцији је у општини Прибој.

Године 2002. одлучено је да се почне са пројектовањем санитарне депоније у функцији најсавременијег постројења за одлагање отпада у општинама Нова Варош, Пријепоље, Сјеница и Прибој. Дозвола за изградњу је издата 2006. године након добијања сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину, што значи да је процес откупа земљишта завршен. Осам парцела пројектованих/планираних за депонију су део имовине компаније. Сваки од оснивача/акционара је власник по 25% акција.

На основу финансијске подршке Владе Републике Србије (ВРС) грађевински радови, углавном земљани, започети су и обустављени 2007. године након прекорачења буџета. Због промена законског оквира и усклађивања са прописима ЕУ, измена пројекте документације извршена је 2013. године од стране Факултета техничких наука у Новом Саду.

Депонија је и даље у истом стању као и након извршених грађевинских радова из 2007. године. Није забележен даљи напредак (Слика 2).

Слика 2 Преглед локација РЦОУ Бањица
(Извор: Google Earth)

Слика 3 Локација РЦУО Бањица (посета локације јула 2021. године)

1.3 Утицаји Пројекта

Табела 1 приказује потенцијалне утицаје који се односе на подручје Пројекта. У оквиру израде Плана за откуп земљишта и расељавање (ПОЗР), табела ће бити ажурирана од стране РЦУО Бањица д.о.о. стварним утицајима и на основу њих ће бити уведене адекватне мере санације.

Табела 1 Потенцијални утицаји у фазама пре и током изградње

Утицај	Опис	Позитиван/негативан ¹	Вероватноћа 5-Врло висока 1-Врло ниска
Фаза пре изградње			
Губитак земљишта	Пољопривредно земљиште (обрађено и необрађено), грађевинско земљиште	Није применљиво	Без утицаја
Губитак усева	Једногодишње и вишегодишње биљке	Није применљиво	Без утицаја
Измештање пословних активности	Немогућност да се настави са сакупљањем отпада на нерегулисаним депонијама	N	4
	Немогућност да се настави са пољопривредном производњом	Није применљиво	Без утицаја
	Губитак прихода од давања земље у закуп	Није применљиво	Без утицаја
	Губитак сеоске инфраструктуре (системи за	Није применљиво	Без утицаја

¹ У случају необрађеног земљишта, експропријација би могла имати добит због повољних стопа компензације.

Утицај	Опис	Позитиван/негативан ¹	Вероватноћа 5-Врло висока 1-Врло ниска
	наводњавање, неформални приступни путеви)		
	Губитак помоћних објеката	Није применљиво	Без утицаја
	Губитак пољопривредних активности за производњу средстава за издржавање	Није применљиво	Без утицаја
	Губитак терена за испашу	Није применљиво	Без утицаја
Фаза изградње			
Прилике за запослење	Локално регрутовање за градњу	Р	5
	Локални добављачи робе и услуга	Р	5
	Индиректно запошљавање – Већи обрт због повећања радне снаге у области (кетеринг, ресторани, продавнице прехранбене робе, бензинске пумпе итд)	Р	5

1.4 Принципи и циљеви

Seuresa и Envico припремили су овај Оквир за откуп земљишта и расељавање (ООЗР) са циљем да истакну опште принципе, процедуре и оквир права у погледу потенцијалних утицаја откупа земљишта и измештања пословних активности који се траже у оквиру Пројекта, у складу са националним законодавством, захтевима АФД-а и ЕБРД-а, посебно у складу са условима за реализацију (УР) 5: Откуп земљишта, принудно расељавање и измештање пословних активности, дефинисаним кроз Политику заштите животне средине и социјалних питања ЕБРД (2019).

Овај ООЗР израђен је тако да послужи као додатно упутство за све недостатке између националног законодавства, захтева ЕБРД и АФД у вези са откупом земљишта и обнављањем средстава за живот и као основа за развој детаљног ПОЗР за Пројекат. ПОЗР ће пружити прецизније детаље о особама погођеним пројектом, критеријумима подобности и процедурама које ће се применити на пројекат, у складу са овим ООЗР и у складу са ЕБРД УР5.

1.5 Водећи принципи ООЗР

Овај документ је израђен тако да објасни како се спроводе откуп земљишта и обнова средстава за живот. Међутим, земљиште предвиђено за изградњу регионалне санитарне депоније Бањица одавно је купљено и власништво је општине Нова Варош, због чега су откуп земљишта и расељавање сада већ завршена тема.

Основни принципи којима се води овај пројекат су:

- Сваким откупом земљишта треба управљати у складу са националним законима,

условима за реализацију ЕБРД УР5, прихваћеним најбољим међународним праксама и одредбама овог документа. Као основно правило према овом РЦУО, током имплементације Пројекта, увек ће преовлађавати политика која је најкориснија за ОПП.

- Сваки губитак имовине биће надокнађен у вредности цена замене.
- ОПП ће бити пружена помоћ у свим фазама Пројекта у њиховим настојањима да поврате средства за живот и животни стандард у реалном смислу на нивоу спровођења Пројекта.
- Посебна подршка и брига у процесу откупа земљишта, као и током спровођења свих фаза Пројекта у оквиру овог ООЗР обезбеђује се за погођене осетљиве групе (ако их има), у складу са њиховом конкретном осетљивошћу.
- ПОЗР израђен на основу овог ООЗР биће јавно објављен током јавних консултација које се одржавају пре коначног одобрења, како би се погођеним лицима и заинтересованим странама омогућило да учествују у изради, планирању и спровођењу Пројекта.
- Током спровођења Пројекта, заинтересованим странама ће бити пружене пуне информације о њиховим правима, могућностима и процедурама за подношење притужби. Све жалбе ће бити узете у обзир током спровођења Пројекта и активности расељавања.

Циљеви ООЗР

Главни циљ ООЗР је да дефинише свеобухватне принципе, процедуре, акције, организационе структуре и захтеве за капацитетом током откупа земљишта и расељавања, као и његовог утицаја који се може приписати спровођењу Пројекта.

Такође, пружа оквир за израду ПОЗР у оквиру Пројекта. Специфични циљеви ООЗР су:

- класификовање законских решења РС у свим случајевима откупа земљишта и накнаде плаћене за губитак имовине; упоређивање са условима за реализацију ЕБРД УР5 и најбољим међународним праксама; и обезбеђивање начина да се премосте празнине, ако их има;
- идентификовање кључне институције РС укључене у спровођењу Пројекта, укључујући посебно законски овлашћене државне институције које спроводе процедуре и мере заштите откупа земљишта;
- идентификовање заинтересованих страна и начина њиховог ангажовања у току имплементације Пројекта;
- представљање критеријума испуњености услова за особе погођене пројектом и матрице права на накнаду према врсти изгубљене имовине;
- дефинисање процеса идентификације и процене угрожене имовине и вредност надокнаде губитка имовине;
- обезбеђивање процедура које омогућавају брзу и ефективну компензацију по пуној цени замене за губитак имовине или приступ имовини;
- описивање мере ублажавања последица у оквиру ООЗР и ПОЗР, укључујући процедуре које се спроводе у циљу свођења на минимум утицаја на ОПП током имплементације Пројекта, укључујући специфичне мере ублажавања последица предвиђене за осетљиве групе;
- дефинисање права на притужбе и жалбе, процесе, тела и процедуре које су на

располагању особама које су погођене пројектом током целог тока имплементације Пројекта, укључујући извештавање о повратним информацијама;

- описивање и пружање упутства за припрему ПОЗР и процедуре одобравања, будућих нацрта ПОЗР и процес њихове имплементације;
- прецизирање услова за јавно објављивање, објављивање докумената, укључивање јавности и локалне заједнице у све фазе припреме Пројекта; укључујући период и током израде ПОЗР;
- одређивање активности праћења током свих фаза Пројекта.

Израда ПОЗР и његово спровођење

С обзиром на то да је процес откупа земљишта и расељавања већ завршен на овој локацији, нема потребе за израдом ПОЗР.

2 НАЦИОНАЛНИ ПРАВНИ ОКВИР И ЗАХТЕВИ ЕБРД-а

2.1 Национални правни оквир

Кључни закони који непосредно регулишу област откупа/експропријације земљишта у Републици Србији су следећи:

- Закон о експропријацији ("Службени гласник РС", бр. 53/95, "Службени лист СРЈ", бр. 16/2001 – одлука Уставног суда и ("Службени гласник РС", бр. 20/2009, 55/2013 – одлука УС и 106/2016),
- Закон о основама својинскоправних односа ("Службени лист СФРЈ", бр. 6/80 и 36/90, "Службени лист СРЈ", бр. 29/96 и „Службени гласник РС“, бр. 115/2005 – други закони).
- Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/2009, 81/2009 - експ., 64/2010 – одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УСС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 – други закон, 9/2020 и 52/2021),
- Закон о државном премеру и катастру ("Службени гласник РС", бр. 72/2009, 18/2010, 65/2013 и 15/2015 - одлука УС, 96/2015, 47/2017, 113/2017 – други закони, 27/2018 – други закони, 41/2018 – други закони и 9/2020 – други закони),
- Закон о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", бр. 62/2006, 65/2008 - други закон, 41/2009, 112/2015, 80/2017 и 95/2018 – други закон),
- Закон о шумама ("Службени гласник РС", бр. 30/2010, 93/2012, 89/2015 и 95/2018 – други закон),
- Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 – други закони),
- Закон о јавној својини ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 88/2013 и 105/2014, 104/2016 – други закони, 108/2016, 113/2017, 95/2018 и 153/2020).

Главни закон у овом оквиру је Закон о експропријацији. По њему се води процес и он служи као општи оквир за експропријацију у Републици Србији. Главни принципи које поставља су следећи:

- обезбедити фер вредност за погођено земљиште и имовину, како је утврдила Пореска управа, у име „Корисника експропријације“. Вредност се процењује на основу тренутне тржишне цене;
- у случају пољопривредног земљишта у приватном власништву, и ако постоји упоредиво земљиште истог типа и квалитета, или одговарајуће вредности, на истом подручју или у близини, понудити га Особи погођеној пројектом са формалним правом власништва;
- упоредивост земљишта утврђује се на основу процене расположивог јавног земљишта, од стране овлашћеног стручњака ангажованог од стране или на предлог корисника експропријације;
- ако се особа погођена пројектом односи не одлучи за компензацију по типу земљиште за земљиште, нуди јој се готовина; Ако особа погођена пројектом жели да оспори процену „поштене вредности“, може покренути судски процес;
- у случају особа погођених пројектом, које немају формално право власништва, а које су изградиле трајни објекат без формалне грађевинске дозволе, може се исплатити накнада ако тако одлучи суд на основу Закона о основама

својинскоправних односа, у смислу извршеног улагања које утврђује овлашћени стручњак.

- у случајевима делимичне експропријације, уколико особа погођена пројектом утврди да је преостали део неодржив, односно да у њему нема економског интереса, може поднети захтев за откуп неодрживог дела. Ово се односи само на парцеле које су предмет трајне експропријације. Акредитовани вештак одлучује о основаности таквих захтева.
- обезбедити једноставан, ефикасан процес, смањујући колико је то могуће потребу за дугим судским процесом како би се омогућила неопходна експропријација.

2.2 Главне заинтересоване стране у Процесу откупа земљишта и расељавања

Табела 2 представља заинтересоване стране обично укључене у процес откупа земљишта, укључујући процес легалне експропријације.

Табела 2 Заинтересоване стране у процесу откупа земљишта и расељавања

Заинтересоване стране	Кључне одговорности током расељавања/експропријације
Скупштина републике Србије	<ul style="list-style-type: none"> Законом проглашава јавни интерес
ВРС	<ul style="list-style-type: none"> Проглашава јавни интерес за експропријацију (уколико то није урађено законом као што је горе наведено)
Министарство грађевине, саобраћаја и инфраструктуре	<ul style="list-style-type: none"> Предлаже и координира израду просторног плана РС и планских докумената на регионалном нивоу. Води регистар просторних планова
Корисник експропријације	<ul style="list-style-type: none"> Примењује и координира све активности пресељења у складу са овим ООЗР и ПОЗР Објављује крајњи датум у јавном огласу за релевантну општину, као део процеса експропријације; Припрема ПОЗР и друга документа; Спроводи ПОЗР; Објављује ООЗР и сва друга документа; одржава јавне консултације у свим фазама Пројекта; Ангажује релевантне заинтересоване стране; Примењује мере ублажавања последица расељавања Успоставља и управља жалбеним механизмом за решавање свих притужби ОПП и других заинтересованих страна Прати и оцењује процес откупа земљишта

Заинтересоване стране	Кључне одговорности током расељавања/експропријације
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Извештава ЕБРД и АДФ о свим питањима у оквиру овог ООЗР ▪ Као корисник експропријације управља процесом процене експроприсане имовине и плаћа надокнаду за експроприсану имовину и, ако је потребно, додатну надокнаду и/или помоћ при расељавању како би се премостиле неусаглашености у односу на УР5.
Пореске службе	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Утврђује процену пољопривредног земљишта (ако се не може наћи замена земљишта што је најчешће случај) и грађевинског земљишта
Акредитовани вештаци (постављени од стране или на предлог корисника експропријације)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Процењују све врсте земљишта, објекте и све заплене
Локална самоуправа укључујући администрацију	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Локална самоуправа води процес експропријације (Одељење за имовинско правне послове)
Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Пружа информације о расположивој замени земљишта
Републички геодетски завод, Државни катастар непокретности, децентрализоване јединице	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Даје званичне информације о свим непокретностима, укључујући земљиште, објекте, куће итд. ▪ Даје званичне правне информације о власницима непокретности ▪ Пружа званичне правне информације о власницима непокретности ▪ Пружа информације о поседницима непокретне имовине Укључује напомену о процесу експропријације ▪ Извршава промене права власништва над непокретностима након откупа земљишта, експропријације итд.
Надлежни општински судови	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одређује надокнаду ако није постигнут споразумни договор.

2.3 Захтеви ЕБРД-а

Пројекат се води као пројекат категорије Б у оквиру ЕБРД политике заштите животне средине и социјалних питања.

Пројекат треба да испуни услове за Откуп земљишта, принудно расељавање и измештање пословних активности као што је наведено Политици заштите животне средине и социјалних питања ЕБРД (2019) и условима за реализацију (УР), и то:

- УР5 Откуп земљишта, принудно расељавање и измештање пословних активности
- УР10 Објављивање података и укључивање интересних група.

Комплетан текст о ЕБРД политици може се наћи на

<https://www.ebrd.com/news/publications/policies/environmental-and-social-policy-esp.html>.

2.4 Кључне разлике између локалног законодавства и УР5

Главни услов за реализацију ЕБРД који важи за пројекте који су, у потпуности или делимично, спонзорисани или финансирани од стране ЕБРД, а који иницирају откуп земљишта и расељавање, је УР5. Ови захтеви нису ограничени на случајеве физичког расељавања, већ и на измештање пословних активности које је последица откупа земљишта или само ограниченог приступа ресурсима (земљиштима, водама или шумама), који су резултат имплементације Пројекта или повезаних објеката. ЕБРД УР5 се примењује на све компоненте Пројекта које изазивају присилно расељавање, без обзира на извор финансирања компоненте Пројекта.

Национално законодавство које уређује експропријацију у Републици Србији је у великој мери у складу са захтевима ЕБРД УР5. Законодавни оквир Републике Србије не садржи одредбе које се односе на рано ангажовање заинтересованих страна, односно њихово овлашћење за учешће у процесу доношења одлука приликом експропријације. Особе које ће формално бити погођене процесом експропријације обично прве добијају информације о томе путем објаве јавног интереса.

Док, с једне стране, законодавни оквир Републике Србије предвиђа правичну надокнаду за земљиште, објекте и усеве погођене пројектом, он, са друге стране, не узима у обзир амортизацију. Закон не предвиђа никакву додатну помоћ или накнаду током и након расељавање, осим трошкова замене. Власници не добијају никакву подршку за поновно конституисање имовине (нема брзе административне процедуре за дозволе, лиценце или комуналне прикључке). Право на накнаду имају само формални власници и корисници, док неформални власници или корисници могу добити накнаду само ако испуњавају посебно прописане услове. Осим израде Студије експропријације са списком формалних власника и њихове имовине, закон не предвиђа састављање других докумената који би елиминисали или смањили штетне социоекономске утицаје у вези са експропријацијом, који би били слични ПОЗР.

Законодавни оквир Републике Србије не садржи посебне захтеве за осетљиве групе. Законодавни оквир Републике Србије признаје особама погођеним пројектом право на жалбу у различитим фазама поступка експропријације, али не постоји услов за успостављање жалбеног механизма. Потпуна анализа неусаглашености између применљивих захтева доступна је у Додатку.

3 ПОДОБНОСТ, ПРОЦЕНА И ПРАВО

3.1 Правна и физичка лица која испуњавају услове за накнаду и помоћ

Из података доступних у време израде овог ООЗР може се закључити да пројекат Бањица не утиче на имовину или изворе прихода било ког физичког или правног лица. Неформални сакупљачи отпада се појављују само повремено на једном месту (Прибој/Нова Варош). Затварање несанитарних депонија би донекле могло да утиче на њихов приход, али је потребно детаљније истраживање како би се правилно проценио овај утицај. Мере за обнављање средстава за живот ће се одредити када се заврши социо-економска анкета. Надокнада средстава за живот дефинисана је кроз УР5 ЕБРД. Према тачки 26 они би били дефинисани као лица која немају препознатљиво законско право или право на земљиште или имовину коју заузимају или користе. У складу са тачкама 28 и 32 понудиће им се новчана надокнада за обнављање средстава за живот. У складу са тачком 29. треба документовати јасну основу за обрачун накнаде и расподелу накнаде у складу са транспарентним процедурама. Надокнада би била обезбеђена пре увођења ограничења приступа (тачка 30).

3.2 Временски рок

Крајњи рок је датум мораторијума за сва потраживања за имовину унутар подручја захваћеног Пројектом. Овај датум је на локацији РЦУО Бањица давно истекао.

3.3 Матрица полагања права

С обзиром на то да на овом пројекту не постоји физичко или правно лице које има право на накнаду, Табела 3 представља преглед свих могућих утицаја, ОПП и субјеката који имају право на накнаду у складу са ЕБРД Политиком за заштиту животне средине и социјалних питања из 2019.

Табела 3 Матрица остваривања права

Врста губитка	Лице са правим	Политика накнаде	Корективне мере / додатне активности за претходни откуп земљишта
ЗЕМЉИШТЕ			
Пољопривредно земљиште без обзира на тежину губитка (било делимичан или потпуни губитак имовине)	Власник са формалним правом власништва (укључујући оне који имају право на земљиште које је признато или препознатљиво према националним законима).	<p>Замена земљишта једнаке или веће вредности и сличне продуктивности у непосредној близини или у околини експроприсаног земљишта, заједно са свим трошковима расељавања и административним таксама потребним за пренос права својине, ако постоје.</p> <p>Или</p> <p>Новчана накнада по трошковима замене: тржишна цена имовине + тржишна цена за побољшања + радна снага и време за увођење побољшања по тржишној цени + трошкови селидбе + регистрационе, административне и пореске таксе.</p>	Није применљиво
	Закупац са пуноважним документима о праву закупа који обрађује пољопривредно земљиште по уговору.	<p>Накнада за сва побољшања на земљишту (као што је наводњавање). Накнада ће бити исплаћена по цени замене: тржишна цена за побољшања + радна снага и време за увођење побољшања по тржишној цени + трошкови измештања и инсталирања опреме, ако постоје.</p> <p>И</p>	Није применљиво

Врста губитка	Лице са правим	Политика накнаде	Корективне мере / додатне активности за претходни откуп земљишта
		<p>Замена земљишта за закуп, ако је земљиште дато у закуп од стране државе, ако је могуће.</p>	
	<p>ОПП без формалног власништва (у поседу земљишта пре датума крајњег рока).</p>	<p>Накнада за сва побољшања на земљишту (као што је наводњавање). Надокнада ће бити исплаћена по трошку замене: тржишна цена за побољшања + радна снага и време за увођење побољшања по тржишној цени + трошкови измештања и инсталирања опреме, ако постоје + прелазни додатак</p> <p>И</p> <p>Замена земљишта, ако је земљиште дато у закуп од стране државе, ако је могуће.</p>	<p>Није применљиво</p>
<p>Грађевинско земљиште без обзира на тежину губитка (било делимични или потпуни губитак)</p>	<p>Власник са формалним власништвом (укључујући оне који имају право на земљиште које је признато или препознатљиво према националним законима) или правни корисници грађевинског земљишта у</p>	<p>Новчана накнада по трошковима замене: тржишна цена имовине + тржишна цена за побољшања (као што је инфраструктура)</p> <p>+ радна снага и време за увођење побољшања по тржишној цени + трошкови селидбе + регистрација власништва, административне и пореске накнаде, ако их има + прелазни додатак</p>	<p>Није применљиво</p>

Врста губитка	Лице са правим	Политика накнаде	Корективне мере / додатне активности за претходни откуп земљишта
	јавном/државном власништву.	<p>Или</p> <p>На захтев власника имовине, ако су испуњени законски услови, замена земљишта једнаке или веће вредности и сличних карактеристика, у непосредној близини или у околини експроприсаног земљишта + тржишна цена за побољшања (као што је инфраструктура) + радна снага и време за увођење побољшања по тржишној цени + трошкови селидбе + регистрација власништва, административне и пореске таксе, ако постоје + прелазни додатак</p>	
	Закупац са пуноважним документима о праву закупа	<p>Накнада по трошку замене: тржишна цена за побољшања (као што је инфраструктура) + радна снага и време за увођење побољшања по тржишној цени + трошкови селидбе + упис власништва, административне и пореске таксе, ако постоје + прелазни додатак + накнада за сву закупнину плаћену унапред , за период који није истекао</p> <p>И</p> <p>Замена земљишта за закуп, ако је земљиште дато у закуп од стране државе, ако је могуће</p>	Није применљиво

Врста губитка	Лице са правим	Политика накнаде	Корективне мере / додатне активности за претходни откуп земљишта
	ОПП без формалног власништва (у поседу земљишта пре датума крајњег рока)	<p>Компензација: тржишна цена за побољшања (као што је инфраструктура) + радна снага и време за увођење побољшања по тржишној цени + трошкови селидбе + упис власништва, административне и пореске таксе, ако их има + прелазни додатак</p> <p>И</p> <p>Замена земљишта за закуп, од државе, ако је могуће</p>	Није применљиво
Неодрживо земљиште, пољопривредно или грађевинско (У случају да преостала површина земљишта није одржива, може се експроприсати на захтев ОПП)	Власници имовине, закупци или корисници без обзира на њихово формално власништво или права на приватном или јавном/државном пољопривредном или грађевинском земљишту	Накнада према врсти имовине, дефинисана на исти начин као горе, у овом одељку	Није применљиво
БИЈКЕ И ОБЈЕКТИ НА ЗЕМЉИШТУ (али не физичко премештање)			
Губитак годишњих усева, који нису могли бити пожњевени пре	Власници усева (није од значаја да ли је власник усева власник земљишта, или купац, или неформални	Новчана накнада по трошку замене: тржишна вредност експроприсаних усева умањена за трошкове бербе усева	Није применљиво

Врста губитка	Лице са правим	Политика накнаде	Корективне мере / додатне активности за претходни откуп земљишта
враћања земљишта у посед	власник/корисник земљишта под условом да су сносили трошкове садње усева или стекли власништво на неки други, препознатљив начин)		
Губитак вишегодишњих биљака и дрвећа (воћке стабла, виногради и воћке биљке)	Власници биљака (није од значаја да ли је власник биљака власник земљишта, или закупац, или неформални власник/корисник земљишта под условом да су сносили трошкове садње или стекли власништво на неки други, препознатљив начин).	<p>Право на убирање плодова</p> <p>и</p> <p>Новчана накнада по трошку замене: тржишна цена садница на основу врсте, сорте и производне вредности + нето губитак за време потребно за узгој таквих биљака према тржишној вредности године производње + трошкови улагања (радна снага, припрема земљишта итд.) за сађење новог винограда, воћњака или слично + прелазни додатак</p>	Није применљиво
Погођени виногради и воћњаци који још не доносе плодове		<p>Новчана накнада по трошку замене: тржишна цена садница на основу врсте, сорте и производне вредности + нето губитак за време потребно за узгој таквих биљака према тржишној вредности године производње + трошкови улагања (радна снага, припрема земљишта итд.) за сађење новог винограда, воћњака или слично + прелазни додатак</p>	

Врста губитка	Лице са правим	Политика накнаде	Корективне мере / додатне активности за претходни откуп земљишта
Дрвна маса (зрела или скоро зрела)		Новчана накнада по трошку замене: тржишна цена дрвета одређена на основу вредности „дрва на пању“ + прелазни додатак	
Дрвна маса (зрела или скоро зрела) Шуме без зреле дрвне масе		Новчана накнада по трошку замене: потребна инвестиција за засад нове шуме (радна снага, саднице) + нето губитак за време потребно за репродукцију замене шуме + прелазни додатак	
Расадник који још увек не даје принос		Новчана накнада по трошку замене: улагање у садни материјал (саднице, радна снага и други репродуктивни материјал) + нето губитак за време потребно за узгој истог расадника + прелазни додатак	
Зграде које се користе за држање и узгој стоке (шупе, штале, итд.)	Власници објеката који се користе за држање стоке (није од значаја да ли је власник објеката власник земљишта, или купац, неформални власник/корисник земљишта под условом да су сносили трошкове изградње или стекли власништво на неки други, препознатљив начин)	Новчана накнада по трошковима замене; тржишна цена објекта + трошкови селидбе + административне таксе потребне за пренос права власништва, ако их има + прелазни додатак На захтев власника некретнине, ако су испуњени законски услови, одговарајућа замена својине + трошкови селидбе + административне таксе потребне за пренос права власништва, ако их има + прелазни додатак	Није применљиво

Врста губитка	Лице са правим	Политика накнаде	Корективне мере / додатне активности за претходни откуп земљишта
Сва непокретна имовина на земљишту (као што су опрема за наводњавање, оgrade, бунари, итд.).	Власници побољшања (није битно да ли је носилац власник земљишта, или закупац, или неформални власник/корисник земљишта под условом да су сносили трошкове побољшања)	Новчана накнада по трошковима замене: тржишна цена за побољшања + радна снага и време за увођење побољшања по тржишној цени	Није применљиво
СРЕДСТВА ЗА ЖИВОТ			
Утицај на запослене у пољопривреди или прерађивачкој индустрији	Радници, службеници	Прелазни додаток који је једнократно давање биће исплаћен на процењено разумно време потребно за обнављање средстава за живот + Оспособљавање за алтернативне послове ако је могуће + Приоритет при запошљавању на Пројекту, ако је могуће и од случаја до случаја (У складу са социјалном проценом, обрађеном у ПОЗР)	Није применљиво
Особе које се баве сакупљањем отпада на нерегулисаним депонијама	Формални сакупљачи отпада Неформални сакупљачи отпада	Мере за обнављање средстава за живот ће бити одређене када се заврши социо-економска анкета. Мере треба прилагодити вештинама и потребама погођених људи. Оне могу укључивати, али нису ограничени на следеће: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Понуда новчане надокнаде ▪ Понуда сезонских послова ▪ Понуда послова током фазе изградње Пројекта 	Није применљиво

Врста губитка	Лице са правим	Политика накнаде	Корективне мере / додатне активности за претходни откуп земљишта
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Понуда послова у оквиру Националне службе за запошљавање ▪ Понуда курсева за образовање одраслих ▪ Понуда курсева за стицање нових вештина <p>У складу са СЕП, сакупљачи отпада треба да буду обавештени о затварању нерегулисаних депонија и немогућности да наставе са сакупљањем отпада најмање 30 дана унапред.</p>	
ОСТАЛЕ СИТУАЦИЈЕ РАСЕЉАВАЊА			
Утицај на осетљиве групе	Осетљиве особе, које припадају ВГ, са социјалним статусом који може довести до штетнијих ефеката расељавања него код других особа или особе које могу бити ограничене у својој способности да траже или искористе помоћ за расељавање и припадајући развој	Поврх свих права дефинисаних у овој матрици, осетљивим особама ће бити пружена додатна помоћ, укључујући правну помоћ и помоћ током физичког измештања. Свака додатна подршка потребна за угрожена осетљива домаћинства биће одређена од случаја до случаја током социо-економског истраживања. Овим ОПП се даје предност при запошљавању на пројекту ако је то могуће.	Није применљиво
Неодређени утицај	Било која особа погођена утицајем	Сваки неутврђени утицај биће ублажен у складу са принципима и циљевима овог ООЗР	Није применљиво

4 МЕХАНИЗАМ ЗА РЕШАВАЊЕ ПРИТУЖБИ

На овом пројекту се не очекује никакво улагање жалби везано за откуп земљишта и расељавање.

5 КОНСУЛТАЦИЈЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ

5.1 Објављивање докумената

Сви документи идентификовани за јавно објављивање биће припремљени и објављени на српском и енглеском језику. У складу са захтевима ЕБРД и АФД, пакет обелодањивања пројекта, који укључује овај ООЗР, биће јавно објављен.

Пакет објављивања пројекта мора бити доступан јавности током читавог трајања Пројекта, укључујући његову евалуацију. Верзије на српском језику биће објављене на сајтовима РЦУО Бањица, релевантних локалних општина и градова. Сва саопштења у локалним новинама и медијима биће на српском језику нетехничким речником. Штампане копије документације биће доступне у погођеним општинама и градовима. Регионални центар за управљање отпадом Бањица д.о.о. је одговорна за свако објављивање докумената.

5.2 Јавне консултације

Регионални центар за управљање отпадом Бањица д.о.о. успоставиће стални однос са погођеним заједницама и то што је могуће раније у процесу планирања пројекта и одржаваће га током трајања пројекта.

Процес ангажовања ће обезбедити њихове смислене консултације како би се олакшало заједничко разумевање природе и трајања утицаја; информисано учешће о питањима која се на њих директно односе; предложене мере ублажавања; дељење развојних користи и могућности; и питања имплементације. Даље и детаљније информације о јавним консултацијама представљене су у Плану ангажовања заинтересованих страна.

Регионални центар за управљање отпадом Бањица д.о.о. ће објавити опис Пројекта који укључује образац за притужбе и контакт податке за подношење притужби.

С обзиром на појаву и ширење вируса КОВИД-19 у Републици Србији, конвенционални методи јавних консултација можда неће бити могући. Узимајући у обзир тренутну ситуацију у земљи, као и мере за сузбијање пандемије које је увела Влада Републике Србије, а које су у датом тренутку на снази, јавне консултације, по потреби, требало би да се одрже на неки од следећих начина:

- јавне консултације у просторијама надлежних градова и општина, уз примену прописаних мера
- јавне консултације на отвореном (локације се дефинишу као погодне), уз примену прописаних мера
- емитовање снимљене презентације на локалним медијским каналима и/или сајтовима РЦУО Бањица д.о.о. и релевантних градова и општина; коментаре и питања треба прикупити путем електронске поште.

Пројектни леци са кратким, нетехничким прегледом пројекта ће бити израђени и дистрибуирани у погођеним заједницама.

Формални и неформални сакупљачи отпада биће обавештени о предвиђеним датумима затварања несанитарних депонија и њиховој немогућности да наставе са активностима сакупљања отпада најмање 30 дана унапред.

Регионални центар за управљање отпадом Бањица д.о.о. наставиће да информисе јавност путем медија и на друге одговарајуће начине о свим значајним пројектним достигнућима и питањима (заштите животне средине, здравственим, безбедносним и социјалним).

6 ПРАЋЕЊЕ И ПРОЦЕНА

Пошто није потребно да се израђује ПОЗР за овај пројекат, нема ни потребе за праћењем и проценом његовог спровођења.

7 ДОДАТАК – АНАЛИЗА НЕУСАГЛАШЕНОСТИ

Национално законодавство је у највећем делу у складу са ЕБРД УР5. Табела 4 приказује само неусаглашености између решења за расељавање предвиђених националним законодавством и политикама ЕБРД УР5. Пошто су откуп земљишта и расељавање закључена питања у овом пројекту, мере предложене за решавање неусаглашености између закона РС и УР5 захтева ЕБРД-а су привремене природе.

Табела 4 Анализа неусаглашености између решења за расељавања предвиђених националним законодавством и политикама УР5 ЕБРД

Предмет	Закони Републике Србије	Захтеви УР5	Неусаглашености и мере за премошћавање неусаглашености према захтевима УР5
Расељавање формалних власника пољопривредног земљишта	<p>Одговарајуће (једнаке вредности, квалитета, врсте обраде, класе и површине) замена земљишта понуђено у близини.</p> <p>Али, Закон о експропријацији даље дефинише да ће се, ако се не нађе одговарајуће земљиште, исплатити новчана накнада по тржишној вредности, према процени званичних стручњака за процену земљишта.</p>	<p>Расељавање - Замена имовине једнаке или веће вредности и сличне продуктивности + административне таксе + губитак прихода.</p> <p>Ако је прикладно (плаћање новчане надокнаде за изгубљену имовину може бити прикладно ако: (1) средства за живот нису заснована на земљишту; (2) средства за живот су заснована на земљишту, али земљиште узето за пројекат представља мали део имовине погођене и преостало земљиште је економски исплативо, или</p> <p>(3) постоје активна тржишта за земљиште, становање и рад, расељена лица користе таква тржишта и постоји довољна понуда земљишта и стамбених објеката), плаћа се накнада по пуној цени замене, укључујући тржишну цену имовине, трошкове селидбе,</p>	<p>Ако су средства за живот власника имовине заснована на пољопривреди, треба понудити одговарајућу замена имовине + трошкови селидбе и прелазни додатак + административне таксе</p> <p>Ако се одговарајуће земљиште не може пронаћи, биће исплаћена новчана накнада у пуној замени вредности: тржишна цена имовине + трошкови селидбе + регистрација, административне и пореске таксе + прелазни додатак.</p>

Предмет	Закони Републике Србије	Захтеви УР5	Неусаглашености и мере за премошћавање неусаглашености према захтевима УР5
		<p>прелазни додатак, и регистрационе, административне и пореске таксе.</p>	
<p>Расељавање формалних власника непокретне имовине (куће, укључујући грађевинско земљиште) и оних који немају формална законска права на имовину у време пописа, али који имају право на земљиште које је признато или препознатљиво према националним законима</p>	<p>Опција 1: Новчана накнада по тржишној вредности + трошкови селидбе (методологија за утврђивање трошкова селидбе није дефинисана законом, али је у пракси укључена у извештаје о процени имовине)</p> <p>или</p> <p>Опција 2: Накнада у природи - Одговарајућа замена имовине нуди се ако власник пристане на ову врсту накнаде и ако су испуњени одређени законски услови</p>	<p>Расељавање - Нуди се замена имовина једнаке или веће вредности и сличних особина + трошкови селидбе и прелазни додатак + Административне и пореске таксе.</p> <p>Ако се не може пронаћи одговарајућа замене имовине, новчана накнада по цени замене (тржишна цена имовине + тржишна цена за побољшања + радна снага и време за увођење побољшања по тржишној цени + трошкови селидбе + регистрација, административне и пореске таксе + прелазни додатак).</p>	<p>Опција 1: Новчана накнада – по цени замене како је дефинисано у УР5 биће исплаћена власнику некретнине – тржишна цена имовине + трошкови селидбе + упис власништва, административне и пореске таксе + прелазна накнада.</p> <p>или</p> <p>Опција 2: Замена имовине - биће могућа само на захтев власника и ако се испуне законски услови дефинисани Законом о експропријацији. У том случају трошкови прелаза и селидбе падају на терет власника некретнине.</p>
<p>Пословна имовина (зграда која се користи у пословне сврхе као што су</p>	<p>Опција 1: Новчана накнада по тржишној вредности + Трошкови селидбе (који нису дефинисани законом, али су у пракси укључени као „трошкови процеса</p>	<p>Опција 1. Алтернативна адекватна имовина са адекватним аранжманима закупа, пуним трошковима расељавања, укључујући инвентар, и трошак замене за било које улагање у имовину, прелазни додатак, измакла нето добит током периода</p>	<p>Опција 1: Новчана накнада - по цени замене како је дефинисано у УР5 биће исплаћена власнику имовине - тржишна цена имовине + трошкови селидбе + упис власништва, административне и</p>

Предмет	Закони Републике Србије	Захтеви УР5	Неусаглашености и мере за премошћавање неусаглашености према захтевима УР5
продавнице и канцеларије)	<p>експропријације”.</p> <p>или</p> <p>Опција 2: Накнада у природи - Понуђена одговарајућа замена имовине на захтев власника ако су испуњени одређени правни услови.</p> <p>Српско законодавство не предвиђа прелазни додатак или обуку за унапређење вештина.</p>	<p>транзиције; трошкови преноса и поновног инсталирања постројења, машина или друге опреме, према потреби и одговарајући ниво подршке за обуку за унапређење вештина ако је потребно да се обнове средства за живот.</p> <p>Опција 2. Новчана накнада по цени замене за имовину + трошкови поновног успостављања комерцијалних активности на другом месту + измакла нето добит током периода транзиције + трошкови преноса и поновног инсталирања постројења, машина или друге опреме, према потреби и одговарајући ниво подршке за обуку за унапређење вештина ако је потребно да се обнове средства за живот</p>	<p>пореске таксе + губитак прихода (доказ из претходних пореских пријава) за период када посао није био оперативан + прелазни додатак за премошћавање неусаглашености.</p> <p>Опција 2: Замена имовине - биће могућа само на захтев власника и ако су испуњени законски услови дефинисани Законом. У том случају прелазни додатак и трошкови селидбе падају на терет власника некретнине</p>
Измештање закупца пољопривредног земљишта	<p>Национално законодавство не предвиђа прелазни додатак нити замену земљишта за закуп, ако је земљиште дато у закуп од стране државе, као ни накнаду ако је земљиште дато у закуп од стране приватних власника.</p>	<p>Закупац има право на новчану надокнаду за сва побољшања на земљишту, тј. наводњавање, одводњавање, вишегодишњи засади, објекти итд. по цени замене, давање у закуп одговарајуће имовине у јавној својини на еквивалентан временски период, измакла нето добит током периода транзиције; и трошкови преноса и поновног инсталирања постројења, машина или друге опреме, према потреби, подршка након расељавања за прелазни период за обнављање средстава за живот.</p>	<p>Подршка ће бити понуђена да се премости неусаглашености на основу разумне процене времена које ће вероватно бити потребно за обнављање средстава за живот, а Субјекат за имплементацију пројекта ће координисати напоре са Министарством пољопривреде да пронађе и понуди одговарајуће пољопривредно земљиште у јавном власништву на закуп.</p>

Предмет	Закони Републике Србије	Захтеви УР5	Неусаглашености и мере за премошћавање неусаглашености према захтевима УР5
			<p>Накнада за све инвестиције ће бити плаћена + трошкови селидбе ако је применљиво + прелазни додатак који ће премостити неусаглашености између закона РС и УР5.</p>
<p>Губитак заједничких ресурса заједнице (тј. терена за испашу и пашњака, не-дрвни шумски ресурси) или јавне погодности</p>	<p>Нема посебне законске одредбе</p>	<p>Тело за имплементацију пројекта треба да пружи помоћ која ће надокнадити сваки губитак заједничких ресурса заједнице. Ово би могло бити у облику иницијатива које повећавају продуктивност преосталих ресурса којима заједница има приступ, надокнаде у природи или у новцу за губитак приступа или обезбеђивање приступа алтернативним изворима изгубљеног ресурса</p>	<p>Тело за имплементацију пројекта ће премостити овај неусаглашености тако што ће посветити пажњу заједничким ресурсима заједнице током процене социјалног утицаја и ПОЗР. Ако је применљиво, биће укључене одговарајуће мере. Тело за имплементацију ће у потпуности усвојити све политике и одредбе УР5.</p>
<p>Губитак бенефиција (плата или других сличних прихода)</p>	<p>Српско законодавство не предвиђа подршку за губитак бенефиција и прихода за ОПП</p>	<p>Новчана накнада за нето губитак прихода током периода расељавања + обезбеђивање додатне циљане помоћи (кредитне олакшице, обука или могућности запошљавања) и могућност да се обнови, и где је могуће побољша, њихов капацитет за стицање прихода, ниво производње и животни стандард.</p>	<p>ПОЗР ће дефинисати прелазну исплату за компензацију нето губитка прихода током разумног прелазног периода и укључити додатну циљану помоћ (кредитне олакшице, обуку или могућности за запошљавање) и могућности да се обнови, и где је могуће побољша, њихов капацитет за стицање прихода, као начин да се премости неусаглашености.</p>

Предмет	Закони Републике Србије	Захтеви УР5	Неусаглашености и мере за премошћавање неусаглашености према захтевима УР5
<p>Расељавање корисника, без икаквих права, на зграду или земљиште за становање – сквотери</p>	<p>Српско законодавство признаје само формално власништво, а лица без формалног права, међутим, имају препознатљиво законско право или право на зграду.</p>	<p>Тело за имплементацију пројекта ће понудити опцију за адекватан смештај са сигурношћу закупа како би се могли легално преселити без суочавања са ризиком од принудног иселења.</p>	<p>Тело за имплементацију пројекта ће, ако је могуће, лоцирати и понудити ОПП замену имовине – слично државно земљиште или имовину за вантржишни закуп у близини.</p>
<p>Додатна помоћ ОПП, након физичког измештања и/или измештање пословних активности, обнављање средстава за живот</p>	<p>Само нејасне референце на помоћ без јасне посебне законске одредбе.</p>	<p>Неопходно је пружити додатну помоћ током и након расељавања.</p> <p>Посебну пажњу треба посветити потребама сиромашних и осетљивих појединаца и група.</p> <p>Требало би укључити мере за пружање правне помоћи расељенима како би им се омогућило да испуне административне услове пре куповине земљишта и, ако је потребно, да траже обештећење од суда.</p> <p>Пружање помоћи при расељавању у која ће бити довољна да ОПП поврате, и где је могуће, побољшају свој животни стандард.</p> <p>У случају економског расељавања пружање</p>	<p>Тело за имплементацију пројекта ће пратити прилагођавање ОПП након физичког измештања и/или измештања пословних активности на основу разумне процене времена које ће им вероватно бити потребно за обнављање средстава за живот и животног стандарда.</p> <p>Расељени и осетљиве особе и групе погођене Пројектом добиће накнаду за трошкове расељавања и све додатне трошкове у вези са расељавањем у сврху обнове средстава за живот и премошћавања прелазног периода након расељавања или због угрожености. ПОЗР ће укључити мере за адекватну подршку и помоћ сразмерне утицају, као начин да се премости</p>

Предмет	Закони Републике Србије	Захтеви УР5	Неусаглашености и мере за премошћавање неусаглашености према захтевима УР5
		додатне циљане помоћи и могућности за обнављање и, ако је могуће, побољшање капацитета за остваривање прихода, нивоа производње, пословних прилика и животног стандарда.	неусаглашености.
Помоћ присилно расељеним лицима	<p>Према Закону о експропријацији, бивши власници немају право на било какву даљу помоћ или надокнаду током и након расељавања, осим трошка замене.</p> <p>Власници не добијају никакву подршку за обнављање имовине (нема брзе административне процедуре за дозволе, сагласности или комуналне прикључке). Такође, порез и административне таксе нису укључени у накнаду, а смањење вредности имовине (амортизација, осим земљишта) је укључена у процену накнаде</p>	<p>План или политика расељавања ће укључивати мере којима се осигурава да расељенима буде</p> <p>(1) понуђена подршка након расељавања за прелазни период, на основу разумне процене времена које ће вероватно бити потребно да се обнове њихови извори средстава за живот и животно стандард; и,</p> <p>(2) Обезбеђена развојна помоћ поред мера компензације, као што су припрема земљишта, кредитни капацитети, обука или могућности запошљавања.</p> <p>Помоћ за прелазни период у природи (помоћ у храни, здравствена подршка, здравствено осигурање у зависности од случаја)</p>	<p>Особе погођене пројектом ће добити накнаду за трошкове расељавања и све додатне трошкове у вези са расељавањем у сврху обнове средстава за живот и премошћавања прелазног периода након расељавања или на основу осетљивости.</p> <p>Акциони план расељавања и План обнове средстава за живот треба да обухвате мере и намене адекватну подршку и помоћ сразмерну утицају, како би се премостиле неусаглашености.</p>
Неодрживе земљишне парцеле	Власници могу захтевати експропријацију остатка земљишне парцеле под		Економска неодрживост преостале имовине може постати евидентна тек након почетка изградње, или чак

Предмет	Закони Републике Србије	Захтеви УР5	Неусаглашености и мере за премошћавање неусаглашености према захтевима УР5
	изговором економске неодрживости док одлука о експропријацији не постане правоснажна. Једини правни лек након тога је покретање формалног судског поступка		касније током реализације. Промотер пројекта треба да буде спреман да обавести власника земљишта о свим потенцијалним утицајима који би могли да угрозе одрживост остатка земљишне парцеле, као и да буде спреман да омогући брзо решавање судских поступака (уколико би неки били покренути)
Осетљиве групе	<p>Накнада за експроприсану имовину може се утврдити у износу већем од тржишне цене, узимајући у обзир материјалну и другу личну и породичну ситуацију ранијег власника, ако су испуњени услови битни за егзистенцију (број чланова домаћинства, број чланова домаћинства који су способни да зарађују или су запослени, здравствено стање чланова домаћинства, месечна примања домаћинства и сл.)</p> <p>У случају физичког измештања, сигурност поседа се не даје лицима бескућницима или осетљивим групама. Иако Пројекат не</p>	Тело за имплементацију пројекта ће узети у обзир све појединце или групе који могу бити у неповољном положају или осетљиви. Конкретно, тело за имплементацију ће предузети неопходне радње како би осигурало да осетљиве групе не буду у неповољном положају у процесу расељавања, да буду у потпуности информисане и свесне својих права, те да су у могућности да имају једнако користи од прилике и бенефиција расељавања. Ове групе треба да се идентификују кроз процес еколошке и социјалне процене (као што је наведено у ЕБРД условима за реализацију 1). Такође, додатни захтеви се примењују на консултације које укључују појединце који припадају осетљивим групама.	<p>Тело за имплементацију ће премостити овај неусаглашености тако што ће посебну пажњу посветити осетљивој групи и појединцима. Биће им понуђена додатна накнада, правна помоћ током расељавања и помоћ током физичког измештања, а добиће и адекватан приоритет запошљавања и процењен ток процене утицаја на социјална питања за ПОЗР.</p> <p>Тело за имплементацију ће у потпуности усвојити све политике и одредбе УР5 у вези са осетљивим групама.</p>

Предмет	Закони Републике Србије	Захтеви УР5	Неусаглашености и мере за премошћавање неусаглашености према захтевима УР5
	<p>прибегава принудном исељавању, привремени закуп (максимално 6 месеци) и трошкови селидбе обезбеђени су онима који немају средстава за расељавање.</p> <p>Закон о бесплатној и доступној правној помоћи предвиђа правну помоћ у случајевима откупа земљишта на општинском нивоу.</p>		
<p>Време плаћања компензације и ступања у посед експроприсане имовине</p>	<p>Буџет за компензацију (земљиште, имовина, додатна помоћ) треба да буде обезбеђен као претходни услов за почетак експропријације. (члан 28 Закона о експропријацији). У изузетним случајевима, због хитности пројекта и његове изложености високим ризицима и штетама, чију оправданост од случаја до случаја процењује Министарство финансија, корисник експропријације може захтевати приступ земљишту пре него што споразум о накнади постане правно</p>	<p>Накнаду треба обезбедити пре почетка грађевинских радова и пре ступања у посед имовине.</p>	<p>Ступање у посед имовине је могуће само када се накнада исплати или када се заведе формални судски процес или жалба, а првобитни износ накнаде депонује на escrow рачун или сличан рачун.</p>

Предмет	Закони Републике Србије	Захтеви УР5	Неусаглашености и мере за премошћавање неусаглашености према захтевима УР5
	<p>обавезујући. Међутим, такав захтев ће бити одобрен тек након што се обезбеде докази и инвентар имовине усаглашен између ОПП и корисника, што је важно за одређивање износа накнаде који ће бити издвојен у оквиру буџета. Ова опција се не отвара у случајевима физичког измештања.</p>		
<p>Инструменти за расељавање, попис и процена утицаја на социјална питања</p>	<p>Једини документ који је припремљен је студија експропријације која укључује евидентирање земљишних парцела потребних за Пројекат и идентификацију власника кроз катастар. Не постоји социо-економска процена нити прикупљени основни подаци.</p>	<p>Припрема овог ООЗР, ПОЗР, социо-економске основне процене и пописног истраживања.</p>	<p>ПОЗР, Пописно истраживање и процене социо-економског утицаја биће припремљени као додатак националним захтевима.</p>
<p>Јавне консултације</p>	<p>Јавност се уопштено обавештава о пројекту кроз процес одобравања општег просторног или специфичног урбанистичког детаљног плана и/или процене утицаја на животну средину.</p>	<p>Потребно је спровести значајне консултације са погођеним особама и заједницама, локалним органима власти и, по потреби, невладиним организацијама. Све активности расељавања се спроводе уз одговарајуће откривање информација, консултације и информисано учешће оних који су погођени. Од најранијих фаза и кроз све активности расељавања, клијент ће укључити погођене грађане (мушкарце и жене), укључујући и заједнице</p>	<p>Тело за имплементацију пројекта ће објавити и јавно консултовати овај документ и сваки други појединачни инструмент расељавања.</p> <p>ОПП и заинтересоване стране ће бити информисане и консултоване током фазе планирања и током свих фаза имплементације Пројекта како би се</p>

Предмет	Закони Републике Србије	Захтеви УР5	Неусаглашености и мере за премошћавање неусаглашености према захтевима УР5
	<p>Међутим, не постоји обавеза да се консултују потенцијалне ОПП директно пре почетка откупа земљишта. Не постоје одредбе о јавним расправама, попису, социо-економској процени основног стања или било каквом укључивању заинтересованих страна и заједница које су потенцијално погођене Пројектом.</p>	<p>домаћина. Ово ће олакшати њихово рано и информисано учешће у процесима доношења одлука у вези са расељавањем.</p>	<p>премостиле празнине, и уверити се да су захтеви УР5 у потпуности испуњени</p>
<p>Жалбени механизам и решавање спорова</p>	<p>Закон прописује могућност жалбе у свим фазама експропријације, али само у оквиру постојећих државних и судских институција и уз прописана ограничења.</p>	<p>Тело за имплементацију пројекта ће успоставити ефикасан жалбени механизам што је могуће раније у Пројекту. Биће у складу са овим ПР и циљевима и принципима ЕБРД УР10 како би се примили и благовремено решили специфични проблеми у вези са компензацијом и расељавањем које подносе расељена лица и/или чланови заједница домаћина. Укључиће механизам за одштету који је осмишљен за решавање спорова на непристрасан начин.</p>	<p>Успоставиће се одговарајући, приступачни и доступни жалбени механизам поред законских права ОПП да траже заштиту пред надлежним судом Републике Србије. Структура предложеног жалбеног механизма дата је у поглављу 4 овог ООЗР</p>

Предмет	Закони Републике Србије	Захтеви УР5	Неусаглашености и мере за премошћавање неусаглашености према захтевима УР5
Праћење спровођења расељавања и обнове средстава за живот.	Нема посебних законских одредаба.	Праћење процеса расељавања и обнове средстава за живот ће се спроводити у складу са условима за реализацију 1 ЕБРД и требало би да укључи учешће кључних актера као што су погођене заједнице. У зависности од обима расељавања пројекта, може бити прикладно да клијент наручи екстерни извештај о завршетку РАП како би се утврдило да ли су одредбе испуњене. Извештај о завршетку треба да се уради након што су сви улазни елементи у процесу, укључујући све развојне иницијативе, завршени. Извештај може да идентификује даље радње које Промотер пројекта треба да обави. У већини случајева, завршетак корективних радњи идентификованих у извештају о завршетку требало би да доведе до краја обавезе носиоца пројекта за расељавања, компензацију, обнављање средстава за живот и развојне бенефиције.	Овај ООЗР дефинише план праћења и извештавања о процесу расељавања и ублажавања штетних ефеката Пројекта.

Консултант:

ENVICO d.o.o. Београд
Вардарска 19/IV
11000 Београд, Србија
Тел: +381 11 64 17 257

Клијент:

ЕБРД и АФД